

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Kripos

Deres referanse:

Vår referanse:
20/35997 - 19

Dato:
20.05.2020

Høring - Forslag til endringer i kraftberedskapsforskriften - Sikkerhetsmessig personkontroll og restriksjoner for adgang til steder og områder

Det vises til brev fra Politidirektoratet av 29. april 2020 med vedlagte høringsdokumenter¹ fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) av 10. mars 2020. Direktoratet ber om høringsinnspill innen 13. mai 2020. Etter avtale har Kripos fått utsatt frist til 24. mai 2020.

1. Innledning

Høringen gjelder forslag til endringer i kraftberedskapsforskriften² på områdene sikkerhetsmessig personkontroll og restriksjoner for adgang til steder og områder.

Kripos har tidligere gitt høringssvar til forslag til endring av energiloven § 9-5.³ Ved lovendringen fikk NVE hjemmel i bestemmelsens siste ledd til å "gi forskrift om at KBO-enheter⁴ kan kreve at personer som skal ha tilgang til anlegg eller annet som har vesentlig betydning for drift eller gjenoppretting av eller sikkerhet i produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av elektrisk energi eller fjernvarme, **skal fremlegge en ordinær politiattest**" (vår utheving). Forslaget til forskriftsendringer i kraftberedskapsforskriften konkretiserer krav til personellkontroll, herunder når KBO-enheter *skal* innhente politiattest og når de *kan* innhente politiattest.

Kripos påpekte i ovennevnte høringssvar at vi fant forslaget om å innhente politiattest for personell med tilgang til klassifiserte anlegg velbegrunnet. Kripos stiller seg således bak NVEs overordnede begrunnelse for forslagene til forskriftsendringer, der det henvises til trusselvurderinger fra sikkerhetsmyndighetene holdt opp mot mulige sårbarheter ved logisk og fysisk tilgang til KBO-enhetenes anlegg og systemer.⁵

Videre følger enkelte kommentarer til endringene som foreslås, med særlig vekt på forslagene om innhenting av politiattest.

¹ NVEs høringsdokument nr. 1/2020.

² Forskrift om sikkerhet og beredskap i kraftforsyningen (kraftberedskapsforskriften), FOR-2012-12-07-1157.

³ Brev av 29.11.2018 med Kripos' referanse 201803306, Politidirektoratets referanse 2018/04559.

⁴ Enheter i Kraftforsyningens beredskapsorganisasjon.

⁵ Høringsdokumentet side 7-8.

Kripos

2. Politiattest

Det ble i energiloven § 9-5 tredje ledd tatt inn hjemmel for å innhente ordinær politiattest. Kripos stilte i vårt hørings svar til lovendringen spørsmål ved hvorvidt det burde vurderes å hjemle innhenting av uttømmende og utvidet politiattest. Spørsmålet er ikke berørt i nåværende høringsdokument. Holdt opp mot de risikovurderinger som er gjort for personell med tilgang til klassifiserte anlegg bør NVE etter vårt syn vurdere om det er nødvendig å hjemle innhenting av en uttømmende og utvidet politiattest.

3. Hvilke personer skal underlegges personkontroll?

Kripos påpekte i vårt hørings svar til endringen av energiloven § 9-5 at det må følge klart av lov og tilhørende forskrift hvorvidt kravet om politiattest skal gjelde kun nyansatte eller også allerede tilsatte. Det følger av forslaget til kraftberedskapsforskriften § 2-11 fjerde ledd at personkontroll, herunder fremleggelse av politiattest for "personell som skal ha tilgang til anlegg, systemer eller annet i klasse 2 eller 3", skal skje "[f]ør tilsetning av personell". Det er påpekt at det ikke er et krav om å gjennomføre personkontroll av allerede tilsatte. Kripos kan ikke se at det er knyttet kommentarer til hvorfor allerede tilsatte ikke skal omfattes av personkontrollen, og påpeker at dette bør vurderes opp mot risiko knyttet til allerede ansatt personell.

Utover dette er Kripos positive til at høringsdokumentet understreker at det med "tilgang menes både fysisk og logisk tilgang"⁶ og at kravet til politiattest også gjøres obligatorisk for anlegg, systemer eller annet i klasse 2⁷. Basert på NVEs opplysninger om at anlegg, systemer eller annet i klasse 2 inkluderer blant annet transformatorstasjoner som forsyner store byer med kraft, er Kripos enig i at det er formålstjenlig å kontrollere også personell med slik tilgang.

Det er videre foreslått at det skal innhentes politiattest før eksternt personell "gis selvstendig tilgang til anlegg, systemer eller annet i klasse 2 og 3"⁸. Kripos støtter begrunnelsen for forslaget, og viser i denne forbindelse til at det for eksterne som skal "utføre arbeid eller tjeneste for politiet eller for en tjenesteleverandør for politiet" kan kreves fremlagt uttømmende og utvidet politiattest, jf. politiloven § 18 annet ledd.

NVE trekker frem et ønske om en mer forutsigbar praksis for personer som gis selvstendig adgang til anlegg og system i klasse 2 og 3, noe som etter Kripos' vurdering taler for at kravet om politiattest gjøres obligatorisk for denne gruppen.

For eksternt personell som ikke får *selvstendig* tilgang, men som holdes under oppsyn, foreslås det at KBO-enheten kan foreta egne sikkerhetsvurderinger for å avgjøre om det skal kreves fremlagt for eksempel politiattest. Kripos anser at følge av fast tilsatte utgjør et risikoreduserende tiltak som kan underbygge en nyansering av kravet til personkontroll av eksterne. Det synes i alle tilfeller hensiktsmessig å hjemle muligheten til personkontroll av denne gruppen eksterne basert på konkrete risikovurderinger.

⁶ Høringsdokumentet side 10.

⁷ Ibid. side 12.

⁸ Forslaget til kraftberedskapsforskriften § 2-11 femte ledd.

4. Tilgang til kraftsensitiv informasjon

Personer som kun har tilgang til kraftsensitiv informasjon og digitale informasjonssystemer er ikke omhandlet i forslaget om personkontroll, da kraftsensitiv informasjon og digitale informasjonssystemer ifølge NVE ikke er klassifisert etter kraftberedskapsforskriften §§ 5-2 eller 5-7. Det anføres at det derfor ikke er hjemmel i energiloven til å innhente politiattest for denne gruppen jf. en vurdering av forarbeidene og formålet til lovendringen.⁹ Det vises til at logisk tilgang til slike systemer kan medføre misbruk og tap av sensitiv informasjon og forårsake alvorlige tekniske sårbarheter. NVE ber spesielt om innspill på om det er et behov for mulighet til bruk av personkontroll med kredittsjekk og politiattest også for tilgang til kraftsensitiv informasjon og til digitale informasjonssystemer.

Basert på NVEs redegjørelse for skadepotensialet for misbruk og at logisk tilgang til systemer som er klassifisert omfattes av endringsforslagene, bør det etter vår vurdering være mulighet til bruk av personkontroll med innhenting av politiattest også i disse tilfellene. Dette underbygges av NVEs ønske om en mer helhetlig tilnærming, da det i henhold til NVEs beskrivelse er potensiale for mange av de samme skadevirkningene ved logisk tilgang til kraftsensitiv informasjon. Det er krav om at vandelskontroll i form av politiattest kun kan foretas når den har hjemmel i lov eller forskrift gitt i medhold av lov, jf. politiregisterloven § 36 første ledd, og det er således positivt at NVE klargjør hvem som er omfattet av forskriftsendringene og eventuelt om det er behov for ytterligere hjemmel for særskilte grupper.

5. Krav om botid

NVE foreslår et krav om botid på fem år for utlendinger, dersom det ikke kan utstedes norsk politiattest eller politiattest fra EØS-land, jf. forslaget til kraftberedskapsforskriften § 2-11 syvende ledd. Det foreslås at kravet kan fravikes for utenlandske statsborgere som legger fram pålitelig politiattest med tilsvarende varighet.

Kripos påpeker at tilsvarende krav er tatt inn i for eksempel securityforskriften¹⁰ § 41 for personer som søker om bakgrunnsjekk for arbeid på flyplasser. I bestemmelsen er det presisert at politiattest fra et annet EØS-land må legges fram "for de siste fem år". Forslaget til kraftberedskapsforskriften § 2-11 syvende ledd inneholder ingen klar angivelse av varigheten på politiattest fra EØS-land, og Kripos anser det hensiktsmessig å ta inn et krav om varighet også i bestemmelsens siste punktum.

6. Innhenting av ny politiattest

Høringsdokumentet viser til politiregisterloven § 43 om når det kan utleveres nye opplysninger om en person det tidligere er utstedt politiattest til. NVE mener politiregisterloven og politiregisterforskriften regulerer dette tilstrekkelig. Kripos understreker at KBO-enhetene bør ha interne rutiner som klargjør hvilke forhold som kan foranledige en begjæring om utlevering av nye eller oppdaterte opplysninger etter politiregisterloven § 43.

7. Vurdering av personvernkonsekvenser

NVE viser til kravene i politiregisterforskriften hva gjelder behandling av opplysninger som fremgår av en politiattest. Kripos påpeker viktigheten av interne rutiner som sikrer etterlevelse av kravene i lovgivningen, og dokumentasjon av de vurderingene som gjøres. Se også merknader i vårt høringssvar til endringene i energiloven § 9-5.

⁹ Høringsdokumentet side 12-13.

¹⁰ Forskrift om forebygging av anslag mot sikkerheten i luftfarten mv. (securityforskriften), FOR-2011-03-01-214.

Med hilsen

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler:
Emilie Hornfelt Paulsen
Rådgiver
Telefon: 23 20 82 84